

زخمی (فایق بکس) و (باندی)
 له هه مبهار کوه و کوهان . له تیف
 بهوار

د. م. ک. شاری پ. ش. ری. م. ح. ب. ت. م. ت. و. خ. م. ش. —————
 ب. ق. ا. نو. ن. ت. ح. ن. ن. ش. ش. ش. ئ. ن. ش. ن. ک. م. چ. ب. ک. م.؟
 م. ح. و. ۱۸۳۰ - ۱۹۰۶

کا تک ستم دہـبتہ یاسا، ئوا یاخی بوون دہـبتہ ئـرک، مـحوی ئاسا
بہ قانونی تہجہ نون لازمی شہـشـک، نـک وک ئووی ئوان کردیان، بہ
چوونہ گوندکـو و ووخاندنی پردک و تہقاندنی چہند گولہـیک و
پاشتر سہگی ہاریان بہردہ دایہ خہکی سفیل و بہنجہری ناوچہکان،
گولہـ تہپی پاسداریان دہگہ یاندہ چاہ نہوتہکان و لہلاو سہرجہم
گوندہکان دہدرانہ بہر شہپہلی سوتاندن و کاولکردن، لہ حہسمی جہنگی
کہنداوی یہک و گرتنہووی فاو لہ دواۓ دوو ساہ جہنگی سہخت، لہ ملاو
ہہہہجہیان وکو ہہلکہ یہکی پاکراو بہ خاک و خہکـو و ہہر بہ ناوی
شہشہو دایہ دہستی جمہوری سہدار و بوونہ ہہکاری کیمیا باران و
شہہدکردنی زیاد لہ ۵ ہہزار پہپوولہ، ئہہقہو مستیلہو بازن و
پہنجہو گوہ بہدراوہکانی کہنیزکہکانی ئوہ شاہیدن. وای بہفیان
چہند کہساس و بہدہرہتان و گہمژہین!

مستفاداً از سوابق، زیندانی سیاسی کورد، پاشا ئوئی له 27 ی ئاداری 2020 له گهه دهیان زیندانی تر له گرتوو خانیه سه قز ههات، ووی له هه رمی کوردستان کرد به ئومده هه مژینی هه وای ئازادی. هه ر زوو له نزیک پهنجوین دهستگیرکرا و له لایه کایله کانه و ئادهستی که ماری سه داره کرایه و، دواچار له بهر به یانی 11 ی نیسانی 2020 له زیندانی سه قز له سه داره درا. ئه گه ر ئه م لوتکه ی خیانه تی مه زن نه بهت ئه ی ده بهت چی بهت؟

ئو و گۆنجای ههشتا برنج سوور که له گۆدیدا ههرس نه بوو بو له شای کهوه دهه او کانهدا، به دهسته ئه ژێ گوللهی اوچیه نه باره کانی ژهر چادری شهشه چاو کانی به دوو دههپ ئه سرینه ناکامیه له کنا و برنج سوور که ههسته ژان و بوونه خهراکی چه له که و شینه شاهه که، ههسته ویزدان له دواي تاوانی کوشتهی به که مه وه ئیدی ده بهت به پارچه بهرده که ههقه و تهقه، ئیدی کوشتهی به که مه که ئاده میزادی واده چه که نهته؟ ئاوه له و ساته دا که جه نهاده دهه او که (شهه کانی ناوه و چهقه که گهسته کانی ده ره وه) له که یان

دې برد به گڼې پانې لې نیو بردن، لې دې خېدا هېر ئېم دې دې دې گوتې وې:

بریا کورد نه بووایم یاران، ملکه چترین مې خلوکه ئې و...!

بې چي ئېچې لې و زې را بې، گېر زې رترین تې مې نت بوو؟

ئې و ژنې بې تاوان ایدې کردو عې باکې شی لې ناو حې شاماتې کدا لې دواي دې خشا، بې تاوانې خیانت پې پولې گیانی هې فې، بې مې لې استیدا هېر بې ئې وې نه نې سې مې بې مې نسول ئاشکرا نه بېت، ئای چ تاوانې کی مې زنې و هې موو بې دې ننگ بوون لې حې نایدا! ئې ستاش هې ژارې کانی بېر قاپی عې لې بې سکانی دې ست لې سېر سنگ او ستاون لې سېر دا، تا قووتې سکې برسیان تېر بکات، نازانن ئیدی ئې ویش بېر سزای شېش کوت و چیدی ناگېتې وې، تېور بې دې ستې کانی جې ستې برینداری کوردایې تی دې یانویست بې تېور شکې کې وې شېش وردو خاش بکېن پېش ئې وې خې یان بېنې پې ندی زې مانې! ئې ئې و چوار کې منیستې بې دې ننگ لې بارې گای خې یاندا دانیشتېوون؟ بې ئې ژې ووناک و نامېردانې لې ناوې ندی شاری خامې شدا وې کو داستانې کانی قېرناقې و پشتشان و هې کاری و... نامېردانې خې تانی خو نکران؟ ئې مانې بوون دې سکوتې کوردایې تی! ئې ستاش یې کېم دې پې خو نې ناو دې می بې کر عې لې لېم نووسینې دې تکې کې لې پشت باخی گشتیې وې بوو نېرگزې جا و تا شیعرو کورد ما بېت مېری سوايې دې نت بې نېو چاوی هې موو ئې وانې بې پې ناوی لاستیکې وې هاتنې وې و نېو کانیان کې سې یریان کرد وې ها میللې لې ماوې ۲ ژداو بې پشگیری بې یاری دژې فې ینی زې نی ۳۶-۳۳ ی هاو پې یمانې کان، کې شکې ستې می بې عسی ووخان و مې لې فې زېرو زې بې ندې کانی مې نسولې ناپاکې کان لې لاین میللې تې وې دې ستې بې سېردا گیراو دواتر زې ربې لې لاین پې ناو لاستیک لې پې کانې وې کې کرانې وې و سوتې نران، ئې وانې خې باتکارې ئازاو دې سافې کانی شاخیان هاندې دا بچنې ناو شارې کان بې چالاکې ئې نجامدان و لې ولاشې وې ژې میان لې ئاگادار دې کردنې وې و زېر بې خې رایې دې پې کران و کې چیان کرد، وې کو سرووې بې هار تې پې ین و کې سې باسی نه کردن، ئې مېش میرا تگرې کانیان پارې میللې بې ناوی خو نې ئې وانې وې دې خن، سې یری ئېم هې موو پارادې کسانې بکېن فېقان و سېری لې دې ربکېن! لې مې ژووی چ عیللې تې کدا بوو قېساب و قوربانی هېر یېکې بن؟ گورگ و پېز هېر یېکې بن؟

ئې مې ئې وې لې سېر کورسی دې لار دانیشتو وې لې راپې ینی شدا هې وې کې کردنې وې ۵۰ هې زار دیناری سویسری دې داو تا بچېتې وې ئې نران، هېرگیز یریان بې ئېم سېتېتېتې نه دې چوو، ئې وې مې سینې هېرگېرې کان بوون تې قدیسیان کردن. ئې ستاش تېر نابن و هېر دې دزن خې یان بې ژېک هېرگرتووې تیایدا وې کو ئې سېد دې ست و دایېرې کې یان جې بهېن و

بە فەقەت سامان و فەردە دەلارەکانیان لەگەڵ خەبەر بە لای ما و سامانە دزراوەکان لە وەلاتانی کە دورگەکانیان پەیکەریون. ئەنگە ئێمەش هەر خەوێکی شاعیرانە بەتەمادام وا هەریەکە دێستی بە کەواو قووچەکەیی خەوێگرتوو تا با نەیبات! کورد ئێبەد ناگاتە مەقسەد، نەکەری بەگانییە دوو دێن، پیسن لەگەڵ یەک، بەیە و بە لانەیی میلەتەکن، بە نەمانی یەکتەر هەروەدەدێن داخەکەم! ورد و درشتی شەت و شەیدای عانییە فایەق بەکەس ۱۹۰۵-۱۹۴۸

بەکەسی باوک نەکو! زیادە ۸۰ ساڵ پێش ئێستا وای فەرموووە هەشتا هەر هەمە تازەیی لە هەندەستە و ئێو مەرکەبە سووری ئێم قەسیدەیی پە نووسراوە هەشتا هەر تەتەو بیری دێت، غاندی دێبەژت: گەورەیی نەتەوکان بەو دا دێردەکەوت کە چەن مامەنە لەگەڵ لاوازەکانیاندا دێکن. بەتەم ئێوێ ئێمە بەر شەق دێدرت و تەوورەکەیی لەسەر دێنرەت هەر ئێو برسێی بەلانەییە کە دوێنە ما بەکەیی لە گوندە دوورە دێستەکاندا دیوێخانی ئێو سمبە بەبەانە بوو!

مارتن لەسەر کینگیش دێبەژت: ستەم و ووداوەکی دا براو نییە، بەکو پەتایەکی کوشندەیی، کاتەک بە لەمپەر ئێ پەدەدرت بە تەشەنەکردن، بەهای بەدەنگبوونمان: لە دێستدانی مەرەقایەتی و تەکدانی قیبلە نوومای وێژدانمان دێبەت، هەروەها بەو بەدەنگیە خیانەتە لە هەموو قوربانیانی ئێ دادپەرۆش دێکەین.

هەر وابوو گەورەم! گەورە ئاو دێتەت و بچووک پەیی تەدەنەت، ئێمە ئێوان دارن و میلەتیش سەبەرکەیانە، مەگەر ئێوانەیی شەلگیرانە دێجەنگن لەو زەلکاوەدا تا خەیانە دێتەن، ئێگینا سرووشتی کەیی ناخەکان هەند سەقت بوو، بە هەر وەلاتەکی ئێم سەر زەمینەدا پەرت دێن لە کردەو خواروخیچ و عاجبایەتیەکانیان مەری ئێوانی لەسەر و لە دوور و دێیاناسیتەو کە ئێمە بەرەمی ۳۵ ساڵ گەندەدارییە لە هەرمەکی بە ناسنامەدا، بە هەموو جەرە تازە و کەن و ئاشکراو شاردراو کانییەو هەر ئێمانەشن گەشکراوی تەبع و پەرۆردەیی قوتابخانەیی ئێو جووت بنەما یە!

کاتەک بە زریپەشەو چواردەوری گەردەکە دراو بە مەتریلەز لەیدەدرا، هەر هەمان سینارییە زریپەشەکانی گەردەکەیی سەرچنار بوو، ئێویش هەر هەمان چیرەکەکانی پەشتاشان بوو دێگەدراوەو خەیانە دووبارە دێکردەو... کوا خوەنی ژیلوانەکان ئێی باوکی هەژاران؟ کوا تاپەیی گەردەکە ئێی سەر قافەیی دێتەقی و کورد کوشتن؟ هەروایە! ئێو مەژوووی ئێمە سەر او قووچ دێ نووسرەتەو لە ژەر سایەیی هەزەکانی هاوشەووی

دژ تیر ری توور کک ب د ست، سب ی د ب ت ت ماری ش م ژووی
 مر قای تی و ن و ی کی هوشیاری تاز چر کردوو سزای م ژوو د دا
 ب س ر ئ وانی بوون ه ی قوربانیدان ب ه ب ب و خ ک ک ی و
 پاشان ئازادکردنی ف ک وانی ئ نجامد ری ئ و تاوان ش و کو ب رز کی
 بانان! ئ م ی خ باتی ع یار ۲۴ ی کوردای تی، ن خ ر ئیو ت ناگان
 ئ م ی سیاس تی ح کیما نی خا و ن پات لاستیک کان ک ئ ستا ل یزی
 ملیارد ر کانی جیهان دان!

ه یزی کورد تاک ی ب غ ف ت، تا ب ک ی م ستن ل خ و
 تا ب ک ی خ خواردن و دوژمن ب ی ک، و ک ه یزی ک و
 ئی ئ ووناکت ل ب ر چی تاریک و کو نیو ش و
 گاه چا و وانی ئ م بی و تاو خزم تکاری ئ و
 ئی و ت ن ت ت ب ئ ستی فیتن و دووزوانم

▪ ۱۸۹۸۱۹۶۵ قانیع

ل ئاماری کخراو ناف رمی کاند هاتوو ل ژر سای ی
 حوکمی تاریکستانی ۳۵ سای ه ر می ت قانندن و خیانتداو ل
 دوو ز نی دوو بند ما دا، ه ر یانز ها واتی ه ر م
 سیخوو کیان ب ر د ک و ت، ئ ستاش ل ژر بناغ ی بینای
 زیندان نو کانی ئ شک نج دانی ئازادیخوازاندا ت ر می
 د ست ئ ل کراوانی ج نگی ناوخ ب ناز چا و روانی د ست کن
 د ریان ب نند و ب د ستووری کورد واری کفن و دفن بکر ن و
 بند ژر ن، ن ک گ بزر بن، نازان ئ ستاش ل س ر سنگیان
 هاوارو نا ی ئ شک نج دیت گو! با خانی گ وری زیندان
 کردنی ئزادی بنیات د نر ت، ئی، ل و ه موو ب یار
 ق ر ق شیان ی ب خول ک ک ب ناوی دادگای ش ش و د دران و
 ل چا و تروکان کدا و کو ب ختی کوردان، چاوی ئ و
 پاکند ژادان پ و و کانی ل کد نرا، ک ل ش و نوو ت ک کان و
 ل ئاقار چ کاند ف د دران و ک س خ ی ن د کرد ب
 خا و نیان، ئ ستاش س ر د شت ل ک لاو ی کی مووس و د نگی
 د ت گو و د ت ک نوقت ی ک ب ئ و ست ی داد ن ت ک
 پ ا ن گ شتم ت و اوی ب ک م؟ ب چن و س ر ی د ر و ئ م س ر گوزشت
 س ق ت مان بنووسن و، گ و ر م ئ م ه ر ب چووک و پ د خات
 ناو ئ و ئاوی ب یان ژ نرا و و ل و ز را ب یان خواردوو ت و
 ک ل چ کاوی خیانت و خو نی ئای ب ناحق ژاوی گ نجانی
 ب تاوانی و کو ت و ویدات و کاو ت ک بوو، ئ و ش ئ م
 ل ژر ئ و ک پ ر پ دوک و ئا ه و نزول ی دا جوز ل ب ئ و

قوۋ باقاندۇق لىدەدات و موچى قىلىمىز مفرىشى ھەددى قوۋىدۇت و خىشى بىلەن داھەندىر دىزانىت، سەد جار ئو چاۋ توۋشى شەۋكەتلىرى بىلەن كەلەن رەھىمى ئىوانى دىخوۋىتلىرى چەپلىنىپان بىلەن لىدەدات.

... بىلەن بىلەن گەندەلى و تى ولىرىدەن، دىنا، قورسە بىلەن دان ناكەلى ئىگەر تە، گەندەلىرى مەتەت بوو كوردەلى تى قىلىش نىيە، بايلىك جار جار لىدەدر... شوكرى خوا بىلەن تاراۋگە ولىكو مەلى ئىلىقەت بوو... بىلىنى ئو ھەلىكە ولىنى بىلەن ئو ئو كىيىلى بىلەن زىۋ ھەموومانى توشى ئىنتەلا كەرد، ھەموۋانى توۋشى مردنى لى ناكەو كەرد، لى جىاتى خەن... مىكەب بىلەن شادەمارەكانماندا ھەتوچە دىكەت، نەخەشەكان لى جىاتى دىرمان ئەرەخوارد دىبن، ساغەكان كەلەلەي گەندەلىكاندا دىلىن بىلەن دروشمى سەر كەلەكان مەست دىبن، نازان سەلگوزشتەلى نوۋستوۋەكانى ئەرەخەك چىيە؟ شەقامەكان دىبەن زوۋەلى شەۋەكى كەلە چاۋىلىنى تەقىنەۋەك دىكەن، كەلەلەرىگىز نەلىت، ھەلەرىگىز ۋەنەدات، وردەوردە نادەنەكان زىاتەر بىلەن رەگى كوردەلى تى دىكەن بىلەن تاۋەنەكانىان، مەنەمەنتى ئەنەلەكانىش دىكەن شەرىعدەن بىلەن كەردەۋەكانىان، مىلارو پەلەس و دىستەۋەقەكانىان دىكەن پەداشتى ئەرەق شەتنى خەلىتە كەلەلىرى، لىلەدەلى داناكان بوۋەلەنە ئەم كەلەۋەكەنە ولىلەنەن و پىلەزى ئەۋەلى دىكەن، ئەۋەلەنە كەلە ھەموۋەلەنە نىشتىمەنە كەنە نوۋەكان لىلەلە خەلىان تەپە دىكەن، ئەۋەلەنە كەلە ئەرەزەۋە ھەۋەۋە خەكە و خەكى ئەۋە كەلەلىستانە بىلەن تەپەلى خەلىان دىزانە، ئەرەلەلە زىاتەر ئازادەلىكان بىلەن رەتەسكەن دىبەنەۋە دىچەۋەكە، ئىدى چەن بوۋەلى نەلەت؟ خەشەلە بوۋەلى سەختەلى خەم نەكەم ۋەكە بىلەنەكى دىۋەخەلى قەلى نەلەرى كوردەلى تى، كەلە ھەلە بىلەن قەرخە قەرخە شەنەۋەلى دىلەلەدارەكى سەلە دىكەت، كەلەكە سەلەپە بوۋەلى سەس دىلەت ۋەكە دارە بىلەن ۋەلەكى سوۋەۋەلى ۋەتەلەلى ئەرە تەپە بارەلى شەش... چىدى تەۋەلى دىلەلەلى نەلەتە ولىلە ئەرە دۋەلى ئەرە ۋەلەۋە سەس و سەستە دىلەت، تەلەكەم بىلەنەلەلەلە دىلەلەلەۋە ۋەكە قەلەلەكە سەلەلەلى لىلە دىلەلەۋە خەكىشەلەلەلى نەلەتە و دىلەلەلە بىلەنە مەنەلەلى زەلەلەكان.

چەقەلە دىلە خەلەلەتە بىلەن ۋە ئەمەلەلەتە ۋەتەنە لىلەلە نەلەلە خەسەۋەلى خەتە سەلەلەلەلەلە خەنەكە ئىگەر بىلەنە دىستە (بەندە) بىلەلەلە سەلەلەلەلەلە

ئۇلارنىڭ سىمىنىڭ لى بن بىلەن ۋە بىيىتەن غىيىرەنىڭ تىنى دىۋىران
غەداۋەتنى مىن لىڭگەن تىنى، قىساڭا نى پىششىنىم

*